

če je poteba, tudi še življenje. Dovolj dokazov nam to spričuje. Zakaj pa sem se pri tem predmetu, namreč pri opisu samostana usmiljenih sester in njihovega delovanja nekoliko bolj pomudil, naj bo kaj malega sledilo še v prihodnjem listu. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Slovanščina v nemških srednjih šolah. Profesor H. Buchholtz v Berlinu je priobčil knjižuro, v kateri priporoča, da se vvede v nemških gimnazijah še poduk jednega slovanskega jezika. Seveda v ta namen bi bila najprimernejša ruščina. Buchholtzu se dozdeva, da bi se s tem povzdignila vrednost gimnazije. Kak hrup bi pa bil pri nas v Avstriji, ko bi kdo priporočal, da se v naše srednje šole vvede poduk ruščine.

Osemrazredne realke. Naučno ministerstvo že pre-mišlja, da se realkam doda še jeden razred. Za tako preustrojo je več uzrokov. Povzdignila bi se veljava realke, ko bi imela z gimnazijo jednako število razredov. V Prusiji imajo že sedaj devetrazredne realke, kakor imajo tamošnje gimnazije po devet razredov, na Ogerskem pa realke imajo po osem razredov jednako klasičnim šolam. Na realkah so dijaki preobloženi posebno v višjih razredih z velikim številom ur, kar ne ugaja niti njih zdravju, niti njih duševnemu razvoju. Če se realka pomnoži za jeden razred, se bode v vsakem letu poduk skrajšal za nekaj ur. Seveda taka reforma ima pa to slabo stran, da se bode učenje podražilo. Pomisliti je namreč treba, da tehnične študije navadno že trajajo po pet let.

Najgorkejši kraji na svetu. Dolgo se je mislilo, da je najgorkejši kraj na svetu v sredi Sahare. Srednja temperatura doseže v juliju v tem kraju 29° R. V srednji Avstraliji je v januarju srednja gorkota 27½° B. Podobna gorkota je nekatere mesece tudi v Južni Arabiji. Novojoška meteorološka pisarna pa poroča, da, kar se tiče vročine, prekosi vse te kraje neka dolina v Kaliforniji, ki leži kacic sto kilometrov proti vzhodu od gorovja Nevada mej hrbtama Tunerinom in Amargozo. Ta dolina leži 100 čevljev pod morsk gladino in se imenuje dolina smrti, ker je v njej leta 1850. od vročine cela karavana priseljencev pomrla. Kdor pojde v to dolino, se poda v nevarnost, da umrje od presilne vročine. Po novejših opazovanjih je pet mesecev v tej dolini srednja letna temperatura blizu 27½°, v juliju in avgustu po 30¼°. V vseh teh mesecih se vročina nikdar ne zniža pod 17°, pride pa pač tudi na 40°. V dveh najbolj vročih mesecih ni nikdar manj vročine kakor 25°. V tej dolini vleče tudi tako vroč veter kakor je samum, ki vleče iz saharske puščave. Da v tej dolini ni dosti živalij in rastlin, še praviti ne more. Ljudje, ki so opazovali temperaturo v tej dolini, so seveda imeli razne potrebne priprave, s katerimi so se branili prehudi vročini.

Novice.

Dopisi.

Iz Železnikov 31. decembra 1892. (Raznoterosti.) O novem letu imajo prijatelji in znanci navado, dopisovati se drug drugemu, ter poleg sičnih vošil naznanjevati si marsikako novico. Celih petdeset let srečujemo se že po osebi poznati in nepoznati prijatelji na livadah naših „Novic“, pri-povedovaje si marsikaj, kar zanima morda enega ali drugega. Stari sotrudniki vendar odpadajo drug za drugim; — razmere, starost, tudi smrt prisilijo jih, da odložijo pero iz rok. Za to

naj pa mlajše moči nastopijo na ... se ohranil našemu narodu njegovi najstarejši list, „...“ namreč. To bi bilo nekako moje vošilo „Novicam“ za novo leto!

Skromne novice našega kraja in okolice n. pr. bi bile: Bolezni: vratnica in osepnice so rogovile letoš med mladino precej zelo; vendar pa ne tako hudo, da bi se bila morala šola zaradi tega zapreti. Otroci so bolehal, bi rekel: „po vrsti.“ Čudno pa je bilo nekako to, kakor smo brali o Čerkljah, da so ondi mrli najboljši šolarčki da je tudi pri nas segala in napadala bolezen najbolj pridne in marljive učence in učenke. Umrli je izmed šolske mladine vendar le en deček, a bil je med vsemi glede bistrumnosti, marljivosti in lepega vedenja prvi. Djal mi je enkrat v svoji otročji priprostosti, da se pojde „za gospoda učiti.“ No, zdaj je pa res gospod, mislil sem si, ko sem stal ob njegovem mrtvaškem odru, kropivši ga.

Zdravnika naš kraj in okolica zopet nima. V tej zadevi smo pa res prav slabe sreče, kar vendar nikakor nismo sami krivi. Plača letnih 800 gld. iz blagajnice je gotovo poštena; od cepljenja koz pride tudi blizu stotaka; praksa pa te dve svoti gotovo podvoji. Večje vasi so vse v ravnini in ob cesti; kar pa jih je po hribih, tudi ni ravno težavno do njih priti. Poleg tega pa ima ljudstvo do zdravnika zaupanje, ter ralo in pošteno plača, kar se od njega zahteva; kajti v primeri na marsikaki drugi kraj naše dežele se sme do malega ime-novati imovito. Zraven tega so stanovanja, drva in živč prim-eroma jako po ceni. Nekdaj so bile razmere dokaj slabše, pa smo vendar imeli dolgo let še po dva, o enem času celo tri gg. zdravnike. Se ve: mladi gg. doktorji so rajše le po mestih, in se v resnici premalo ozirajo na stari rek: „Ubi bene, ibi patria“, (kjer mi je dobro, ondi je moja do-movina.) Zraven pa vendar še ne moremo zamolčati opazke: Radi bi vedeli, kateremu dovršenemu visokošolcu, naj si že izvoli ta ali oni poklic, stoji kot prva služba mesto z zaslužkom blizu dveh tisočakov na ponudbo? — Koliko časa morajo n. pr. nekateri gg. juristi čakati na pičli „adjutum“? Delovati pa morajo ondi, kamor iti jim višji velevaljo; — navadno le na deželo, kjer si morajo odrekati hočeš nočeš tudi marsikake mestne prijetnosti.

28. t. m. se je vršila tu nova volitev za okrajno de-lavsko-bolniško blagajno. Vdelžba baje ni bila tolika, kakor se je pričakovalo. Prejšno načelnštvo in g. računovodja se bili vsled nekega napada v časnikih že poprej radi znebili njihovega, ne ravno prijetnega posla, a c. kr. okr. glavarstvo ni hotelo sprejeti odpovedi. Sedaj je načelnikom izvoljeno vodstvo jesenoške fužine (trdka gg. bratje Globočniki), ki si bode najelo funkcijonarja in računovodjo. Kdor ve, koliki posli in neprijetnosti so s tem sklenjeni, ne kopni po takih odlikah. Ker pa eni vendar le morajo biti, se bo že tudi ta zadeva vravnala. Bog le daj delavcem dober zaslužek, zraven pa še ljubo zdravje!

Advent smo imeli precej mrzel, snega pa imamo po ravninah le toliko, da smemo reči, da smo imeli „beli Božič.“ — Zdravo!

J. L.

— **Najvišje darilo.** Nj. Vel. presvetli cesar daroval je občini hrenoviški za napravo gasilnega orodja 100 gld. iz svoje zasebne blagajnice.

— **Snega palo** je zadnje dni toliko, kolikor ga že več let ni bilo. Na Dunaji, Gradci in Budapešti bili so veliki zameti. Promet na železnicah bil je minole dni ustavljen. Z Dunaja in Gorenjskega prihajali so vlaki z veliko zamudo, promet z Trstom bil je pa popolnoma ustavljen. Tudi na progah St. Pe. Reka, Trst-Gorica in Trst-Herpelje bil je promet ustavljen. — V Trstu in po okolici zapal je tudi sneg in sicer nenapadno visoko.

— **V viso** starosti 95 let umrl je v Medvodah na Silvestrov dan Janez Kavčič po domače Pubič.